



# לולב הגזול פרק שלישי סוכה

קבו א ב מיי פ"ד מהל' שחיטה הלכה ה סמג עשין סג טו"ש"ע י"ד ס"ו א סעף ה:  
קבו ג ד מיי פ"ג מהל' ק"ש הל' ו סמג עשין יח טו"ש"ע א"ח ס"ו פה סעף א:  
קבו ה מיי פ"ב מהל' קרבן פסח הל' ג סמג עשין פסג:  
א ו מיי פ"ו מהלכות לולב הלכה ה טז סמג עשין מד:  
ב ז מיי סס הל' סא:  
ג ח מיי סס הלכה יג:

## רבינו חננאל

היודע לשחוט אורלין משחיטתו, אמר רב הונא והוא שגדול עומד על גביו. יכול לאכול כזית דגן בכדי אכילת פרס, מרחיקין מציאתו וממימי רגליו ד' אמות לקרית שמע ולתפלה, ולגדול, אפילו אינו יכול לאכול כזית דגן בכדי אכילת פרס, מרחיקין מציאתו וממימי רגליו ד' אמות, יכול לאכול כזית צלי שוחטין עליו הפסח, ר' יהודה אומר עד שידע הפרש אכילה, כיצד נותנין לו צרור וזרקו אגוז ונוטלו. ירושלמי אבל אינו עובר לפני התיבה, ואינו נושא את כפיו, ואינו עומד על הרוכין, עד שנתחמלא זקנו. ר' יהודה אומר כולן מבין כ"י שנה ולמעלה, שנאמר ויפמירו [את] הלויס מבין כ"י שנה [ומעלה] לנצח. כבוד פירשנוהו בשחיטתו, חולין בסוף פרק ראשון. הדרן עלך לולב הגזול לולב וערבה ששה ושבעה כ"י. אמאי אין הלולב ניטל בשבת (ב) [וכן] שאר הימים בביתו, דטילטול בעלמא הוא. אמר רבא גזירה שמא יטלטלו וילך אצל בני ללמוד

תרומה לקטן צבית הגרנות היינו כשאנו יודע לישא את כפיו והא דמתן צפרק הקורא את המגילה עומד (מגילה דף כד. ושם) דקטן אינו נושא את כפיו היינו צפני עצמו אבל עם הגדולים נושא כדאשכחן גבי שיר של מקדש פרק אין נערכין (ערכין דף יג.) דמתן בין רגלי [הלוים] היו עומדים ונערי הלויים היו נקראים והא דלמרינן בשליהי פרק קמח דחולין (ד' כד:) (שם) נתמלא זקנו ראוי ליעשות שליח לצור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו (ע"ד שיתמלא זקנו איכא לאוקומה ביחדי שאין עמו אחר אי נמי לישא את כפיו צקציעות וצשעה שמרביס צרחמיס כגון ציוס הכפוריס וצתעניו' וצתעמדות וכן כרין לחלק נמי משום לירד לפני התיבה דצחקורא את המגילה עומד (מגילה ד' כד.) תנן קטן קורא בתורה אבל לא פורס ולא נושא את כפיו וירד לפני התיבה ולא נושא את כפיו משמע הא גדול יורד לפני התיבה ואף על פי שלא נתמלא זקנו אלא על כרחך כרין לאוקומה היא וירד לפני התיבה ציוס הכפוריס וצתעניו' וצתעמדות:  
**והיודע** לשחוט. לאמתן ידיו לשחיטה לע"פ שאינו צקי בהלכות שחיטה מותר לאכול משחיטתו כדמפרש רב הונא והוא שגדול עומד על גביו וראה שלא שיהא ערבה שחל להיות בשבת ערבה שחל להיות בשבת מולביין את לולביהן להר הבית והחזנין מקבלין מהן וסודרין אותן על גבי איצטבא והזקנים מניחין את שלהן בלשכה ומלמדין אותם לומר כל מי שמגיע לולבי לידו הרי הוא לו במתנה למחר משכימין ובאין החזנין וזרקין אותם לפניהם והן מחטפין ומכין איש את חבירו וכשראו ב"ד שבאו לרדי סכנה התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו: **גב'** אמאי טלטול בעלמא הוא ולידחי שבת אמר רבא **הגזרה** שבא יטלטלו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירו

**היודע לשחוט.** לאמתן ידיו לשחיטה אף על פי שאנו צקי בהלכות שחיטה: **מוסר לאכול משחיטתו.** כדאמר רב הונא והוא שגדול עומד על גביו וראה שלא שיהא ערבה שחל להיות בשבת ערבה שחל להיות בשבת מולביין את לולביהן להר הבית והחזנין מקבלין מהן וסודרין אותן על גבי איצטבא והזקנים מניחין את שלהן בלשכה ומלמדין אותם לומר כל מי שמגיע לולבי לידו הרי הוא לו במתנה למחר משכימין ובאין החזנין וזרקין אותם לפניהם והן מחטפין ומכין איש את חבירו וכשראו ב"ד שבאו לרדי סכנה התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו: **גב'** אמאי טלטול בעלמא הוא ולידחי שבת אמר רבא **הגזרה** שבא יטלטלו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירו

**הדרן עלך לולב הגזול**  
**לולב** וערבה ששה ושבעה **ההלל** והשמחה שמונה סוכה **וניסוך** המים שבעה החליל המשה וששה לולב שבעה כיצד יו"ט הראשון של חג שחל להיות בשבת לולב שבעה ושאר כל הימים ששה ערבה שבעה כיצד יום השביעי של ערבה שחל להיות בשבת ערבה שבעה ושאר כל הימים ששה מצות לולב כיצד להיות בשבת מולביין את לולביהן להר הבית והחזנין מקבלין מהן וסודרין אותן על גבי איצטבא והזקנים מניחין את שלהן בלשכה ומלמדין אותם לומר כל מי שמגיע לולבי לידו הרי הוא לו במתנה למחר משכימין ובאין החזנין וזרקין אותם לפניהם והן מחטפין ומכין איש את חבירו וכשראו ב"ד שבאו לרדי סכנה התקינו שיהא כל אחד ואחד נוטל בביתו: **גב'** אמאי טלטול בעלמא הוא ולידחי שבת אמר רבא **הגזרה** שבא יטלטלו בידו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירו

**לולב וערבה.** שהן במקדש כל שבעה לולב לנטילה וערבה להקיק מוצת דללקמן צפירקין (דף מה.) **ששה ושבעה.** פעמים שדוחין שבת והן כל שבעה ופעמים שאין דוחין והוא להו ששה ימים ולקמיה מפרש ואולי לה: **ההלל.** לגמור כל שמונה כן תקנו נביאים הראשונים ובערכין (דף י.) מפרש מאי שנה מפסח מפני שימי החג חלוקים בקרבנותיהן: **והשמחה.** לאכול צפר שלמים דקיימא לן צפתחים (דף קט.) בזמן שצית המקדש קיים אין שמחה אלא בצפר שנאמר וזבחת שלמים ואלתם שם ושמחת ואף על גב דהאי קרא לאו ברגלים כתיב דהאי קרא דבהר גריזים ובהר עיבל כתיב מיהו ברגלים שמחה כתיבא' ושמחת בחגך: **סוכה.** לישב בסוכה: **ניסוך המים.** בתמידי החג שחרית ולא ערבית כדאמרינן בקדר יומא צפ' שני (דף טו.) **החליל.** שמחת צית השואבה היו שמחים בחג לכבוד שאיבת ניסוך המים ומחללים חתילים וצבורות ואותו חליל אינו דוחה יום טוב הלכך פעמים שהוא חמשה ימים בחג כגון שלא חל יום טוב הראשון בשבת דכיון דלא דחי יום טוב וכל שכן שבת שבוילו של מועד פשו להו חמשה ופעמים שהוא ששה כגון שחל יום טוב ראשון בשבת דפשו להו ששה של חול המועד דזמן מקדש אין עושין יום טוב שני: **לולב שבעה.** דיום טוב ראשון דחי שבת: **ושאר כל הימים.** שחל בהן יום טוב ראשון ונמנמאת שבת בחולו של מועד לא דחי ואע"ג דכל שבעה הוא מן התורה במקדש לא דחי כדאמרינן טעמא בגמרא וכן ערבה צשביעי וצגמרא [מג.] מפרש מאי שנה שביעי: **מזוג לולב.** ציוס טוב הראשון שחל להיות בשבת כילד: **ה"ג** י"ט הראשון של חג שחל להיות בשבת כל העם מולביין את לולביהן להר הבית **מערב שבת:** החזנין. שמשין שהיו שם לצורכי כבוד: **ע"ג האיטבא.** רחצה של הר הבית היתה מוקפת איטבאות לישב שם ומסוככת למעלה מפני הגשמים. על גב האיטבא גר' צמתני' דהיינו על צהקהל הכל לקחת איש לולבו: **ומלמדין.** צ"ד את כולם לומר אם יצא לולבו לידו חצירו הרי הוא שלו צמתנה כדי שלא יהא אצלו לא גזול ולא שאול: **גב'** טלטול בעלמא. אין צו צד איסור אלא כמטלטל עמים וכיון דמתן התורה הוא במקדש כל שבעה למה אסרוהו מה סייג לתורה מאלו צו: **ללמוד.** נעושו או ברכו: ויעבירו

(א) [מוספ' צרכות פ"ב הי"ז ושם לא מוכר דגן אמנס צמוספ' חגיגה א"חא דגן, (ב) פסחים ע"א, (ג) מענית (ג, ד) רש"ל מ"ו, (ה) [לקמן מ. מ.], (ו) פסחים ס"ט. [ב"ב פ"ז:] ר"ה כ"ט: מגילה ד, ד, (ז) [דברים ח, ח] (ח) ג' מיות אלו עד שיתמלא זקנו (למא שם, ט) [דף יא.].

## תורה אור השלם

1. פי ברב חקמה רב בעט יוסיף דעת יוסיף במבאוב: קהלת א יח וזאם ימעט הבית מהית משה וקלקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במוכסת נפשת איש לפי אבולו חבסו על השה: שמות יב ד

## הגהות הב"ח

(א) הוס' ד"ה לולב והשמחה וכו' שמה שלמים דהיינו ליל מולאי צשביעי דבליילה לא שמטו:

## מוסף רש"י

והשמחה. בשלמים (פסחים ע"א.) גזירה שמא יטלטלו בידו. ובמקדש לא גזרו, דאין איסור שבת דרבנן במקדש (ד"ה כט.)